

P.Z. br. 816

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-12/88
Urbroj: 50301-25/16-20-6

Zagreb, 9. siječnja 2020.

Hs**NP*140-01/19-01/03*50-20-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Prilježeno:	09-01-2020		
Klasifikacijska oznaka:	140-01/19-01/03	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-20-04	Pril.	-
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 140-01/19-01/03, urbroja: 65-19-03, od 12. prosinca 2019. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru, aktom od 12. prosinca 2019. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) predlaže se ostvarivanje prava na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu s danom ispunjenja uvjeta bez prestanka osiguranja, rad korisnika mirovine u punom radnom vremenu bez obustave isplate mirovine uz proširenje kruga umirovljenika koji mogu raditi, promjena polaznog faktora pri ponovnom određivanju mirovine u slučaju zaposlenja i pravo na isplatu najniže mirovine u razdobljima zaposlenja.

Vlada Republike Hrvatske smatra da su odredbe Prijedloga zakona u suprotnosti s temeljnim ciljem i načelima sustava generacijske solidarnosti, odnosno načelu uzajamnosti (ovisnosti visine mirovine o dužini staža i visini plaća) i načelu solidarnosti (prema kojemu teret davanja kao što je donja i gornja razina prava koja se ostvaruje kroz institute najniže i najviše mirovine, snose svi osiguranici) te da je cilj obveznog mirovinskog osiguranja socijalna sigurnost u slučaju nastalog rizika starosti, invalidnosti i smrti osiguranika. Naime, temeljni cilj mirovinskog sustava isključivo je osigurati socijalnu sigurnost osiguranika nakon prestanka gospodarske aktivnosti (zbog godina života ili smanjenja ili gubitka radne sposobnosti) ili nakon smrti člana obitelji (bračnog/izvanbračnog druga, roditelja ili drugog srodnika), koji je radom ili korištenjem mirovine stjecao sredstva za život, dakle nakon razdoblja zaposlenosti za razdoblje kad zbog nastalog rizika starosti, invalidnosti ili smrti prestanu ostvarivati sredstva kojima osiguravaju svoju egzistenciju i egzistenciju svoje obitelji.

U vezi prijedloga o ostvarivanju prava na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu s ispunjenjem uvjeta bez prestanka osiguranja, Vlada Republike Hrvatske prije svega ističe kako je člankom 37. stavkom 6. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18, 115/18 i 102/19; u daljnjem tekstu: ZOMO) predviđena mogućnost ostvarivanja prava na starosnu mirovinu i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika bez prestanka radnog odnosa, odnosno osiguranja. Osiguranik nakon ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika može nastaviti raditi na temelju izmjene ugovora o radu do polovice punog radnog vremena, bez prestanka radnog odnosa. Takva mogućnost nije predviđena za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu iz razloga što se na taj način ne doprinosi destimuliranju prijevremenog umirovljenja i poticanju duljeg zadržavanja na tržištu rada. Promjena zakonske regulative na predloženi način narušava smisao mirovinskog sustava, odnosno ostvarenje socijalne sigurnosti za slučaj nastanka osiguranog rizika starosti kada osiguranik više nije u mogućnosti zbog životne dobi ostvarivati sredstva za život. Također, značajno bi utjecala na povećanje broja umirovljenika te bi se negativno odrazila na dugoročnu održivost mirovinskog sustava. Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da prijedlog nije moguće prihvatiti.

Vezano uz prijedlog o radu umirovljenika u punom radnom vremenu bez obustave isplate mirovine, osim za korisnike invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad, odnosno potpunog gubitka radne sposobnosti i korisnike privremene invalidske mirovine, Vlada Republike Hrvatske naglašava da pravo na rad korisnika mirovine ničim nije ograničeno, ali je ograničena mogućnost istovremenog primanja mirovine i plaće. Naime, opće pravilo je da se korisniku mirovine za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti mirovina obustavlja. Mogućnost radnog odnosa do polovice punog radnog vremena i istovremenog korištenja mirovine propisuje se isključivo kao iznimka. Tako važeće zakonsko uređenje omogućuje rad do polovice punog radnog vremena korisnicima starosne mirovine, prijevremene starosne i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika uz isplatu mirovine u punom iznosu te rad bez ograničenja u pogledu radnog vremena korisnicima invalidskih mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, odnosno invalidskih mirovina zbog profesionalne nesposobnosti za rad uz isplatu mirovine u umanjenom iznosu. Pri tome valja naglasiti da nije moguće koristiti u punom opsegu dva prava po osnovi minolog rada, odnosno plaću za rad s punim radnim vremenom i punu svotu mirovine, jer je mirovina davanje iz mirovinskog osiguranja za slučaj starosti, invalidnosti ili smrti osiguranika, odnosno korisnika. U odnosu na korisnike obiteljskih mirovina, Vlada Republike Hrvatske ističe da bi, s obzirom na znatno blaže uvjete za priznanje prava na obiteljsku mirovinu, omogućavanje rada uz istovremenu isplatu mirovine za ovu kategoriju umirovljenika iziskivalo redefiniranje svih postojećih uvjeta, kao i načina izračuna obiteljske mirovine. Vlada Republike Hrvatske je mišljenja kako opredjeljenje da samo osobe

koje su navedene u važećem ZOMO-u mogu raditi do polovice punog radnog vremena mirovine ima legitiman cilj, a to je produljenje radnog vijeka zaposlenih, a ne dvostruko davanje po osnovi minulog rada. Stoga, nije opravdano da se mirovina kao davanje iz mirovinskog osiguranja ostvaruje istodobno uz zaposlenje s punim radnim vremenom ili uz obavljanje djelatnosti, jer je to u suprotnosti s temeljnim ciljem mirovinskog sustava. Prihvatanje prijedloga za izmjenu članka 99. ZOMO-a, pridonijelo bi pogoršanju negativnih trendova u mirovinskom sustavu, odnosno dovelo bi do značajnog porasta broja umirovljenika i povećanju rashoda za isplatu mirovina te ga Vlada Republike Hrvatske smatra neprihvatljivim.

U odnosu na prijedlog da se korisnicima omogući isplata najniže mirovine i u razdobljima zaposlenja, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je najniža mirovina u obveznom mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti zaštitni institut temeljen na načelu solidarnosti, koji se primjenjuje u slučaju kada osiguranik za vrijeme razdoblja osiguranja nije ostvarivao dovoljan prihod koji bi mu omogućio odgovarajuću razinu prihoda u starosti. Najnižom mirovinom se, dakle osigurava donja razina prava iz mirovinskog sustava za one korisnike koji si tu razinu prava nisu mogli osigurati temeljem svojih prihoda koje su ostvarivali za vrijeme rada. Stoga se prema odredbama ZOMO-a, u razdobljima zaposlenja korisnicima umjesto najniže mirovine isplaćuje mirovina razmjerno njihovim uplatama u mirovinski sustav, odnosno prema njihovom ostvarenom stažu i plaćama. Promjena zakonske regulative, odnosno omogućavanje isplate najniže mirovine u razdobljima zaposlenja, dovodi u pitanje samu svrhu njezinog uvođenja, jer uz mirovinu u slučaju zaposlenja korisnik ostvaruje i plaću. Također, omogućavanjem korištenja najniže mirovine u razdobljima zaposlenja dovelo bi do diskriminatornog položaja ostalih osiguranika, a posebice korisnika najviše mirovine (koja se određuje kao gornja razina prava iz mirovinskog osiguranja ako je stvarna svota mirovine veća od najviše) jer se kroz načelo solidarnosti provodi i redistribucija sredstava korisnika s višim primanjima na korisnike s nižim primanjima. Vlada Republike Hrvatske ističe kako ostvarivanje prava na najnižu mirovinu nije uvjetovano cenzusom te predloženu promjenu zakonske regulative nije moguće prihvatiti.

Nadalje, predložene izmjene članka 100. ZOMO-a, da se kod ponovnog određivanja starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili priznanja prava na novu vrstu mirovine nakon ostvarene godine dana staža osiguranja, povećava polazni faktor ovisno o vrsti mirovine, Vlada Republike Hrvatske ističe kako polazni faktori za ponovno određivanje mirovine ne moraju nužno biti isti kao i kod izračuna visine mirovine prilikom prvog priznanja prava. S obzirom na opredjeljenje o produljenju radnog vijeka i kasnijeg odlaska u mirovinu, nije prihvatljivo povećanje polaznog faktora za 0,34 % po mjesecu i korisniku mirovine koji se ponovno zaposlio i ostvario dodatni staž po osnovi novoga zaposlenja pri ponovnom određivanju mirovine. Ujedno, promjena polaznog faktora pri ponovnom određivanju mirovine korisnicima prijevremene starosne mirovine za svaki mjesec u kojem je mirovina bila obustavljena zbog zaposlenja, sa sadašnjih 0,3 % na 0,2 % po mjesecu, je preuranjen. Naime, polazni faktor za određivanje visine prijevremene starosne mirovine od 0,3 % zamijenjen je s polaznim faktorom 0,2 % izmjenama ZOMO-a koje su stupile na snagu 1. siječnja 2020. godine. Dakle, korisnici koji su pravo na prijevremenu starosnu mirovinu ostvarili ranije bili bi u nepovoljnijem položaju, jer im je mirovina bila umanjena za 0,15 % - 0,34 % po mjesecu ranijeg odlaska u mirovinu. Također, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na određenu kontradikciju u odnosu na predložene izmjene članka 99. ZOMO-a, jer nije jasna namjera predlagača. Naime, ako se predlaže mogućnost rada u punom radnom vremenu bez obustave isplate mirovine, u tom slučaju postavlja se i pitanje svrsishodnosti povećanja polaznog faktora koje se veže uz obustavu isplate mirovine.

Vlada Republike Hrvatske posebno naglašava da procjena sredstava koje je potrebno osigurati u državnom proračunu za provođenje Prijedloga zakona, odnosno navod da za njegovu primjenu nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva, jer će se ista osigurati povećanjem prikupljenih sredstava od doprinosa, poreza i prireza, nije utemeljen. Naime, nesporno je da će uz povećanje prihodovne strane državnog proračuna doći i do povećanja rashoda, posebno s osnova isplate najniže mirovine u razdobljima zaposlenja i povećanjem bonifikacije prilikom ponovnog određivanja mirovine.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Josipa Aladrovića, ministra rada i mirovinskoga sustava, Majdu Burić, državnu tajnicu u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, te Melitu Čičak, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković